

Vastaus kirjalliseen kysymykseen yrittäjyys- ja työperusteisten lupien joustavoittamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mari Holopaisen/vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 971/2020 vp:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy, jotta osaajapulaa pystytään ratkomaan mahdollisimman joustavasti, millaisiin toimiin hallitus ryhtyy erityisesti työperusteisten ja yrittäjyyteen liittyvien lupaprosessien helpottamiseksi,

ja miten hallitus aikoo edistää hakujen digitalisoimista ja nopeuttamista, erilaisten työ- ja elämäntilanteiden huomioimista, erityisasiantuntijoiden ja kasvuyritysten erityispiirteiden parempaa tunnistamista ja perheiden joustavampaa maahantuloa, jotta talouden ja työllisyyden kannalta keskeiset toimintaedellytykset turvataan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Eri puolilla maailmaa aktiivisen koulutukseen ja työhön perustuvan maahanmuuton edistämisen rooli on vahvistunut osana innovaatiotalouden uudistuvaa elinkeinopolitiikkaa ja osaavan työvoiman tarjonnan lisäämisen keinovalikoimaa. Päähuomio on korkean osaamisen asiantuntija-maahanmuutossa. Kansainväliset osaajat vahvistavat yritysten kykyä innovoida ja sopeutua muutoksiin sekä tuovat mukanaan kansainvälistymistä tukevaa kulttuuri- ja kohdemaatunte-
musta, kielitaitoa ja verkostoja.

Suomessa kansallinen koulutus- ja työperäisen maahanmuuton edistäminen käynnistyi vuonna 2017. Ulkomaisten investointien ja matkailijoiden lisäksi Suomi alkoi houkutella maahan kansainvälisiä osaajia. Samalla käynnistettiin koulutus- ja työperäisen maahanmuuton järjestelmällinen yhteensovittaminen muiden politiikkasektoreiden kanssa. Pääpaino on ollut maahanmuuttopolitiikan yhteensovittamisella elinkeino- innovaatio-, koulutus- ja työllisyyspolitiikkaan.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitteena on lisätä osaajien työperäistä maahanmuuttoa ja parantaa kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden mahdollisuuksia työllistyä Suomeen. Koulutus- ja työperäisen maahanmuuton toimenpiteet on koottu Talent Boost -toimenpideohjelmaan. Talent Boost -toimenpideohjelman päämääränä on, että kansainväliset osaajat lisäävät osaavan työvoiman saatavuutta, vahvistavat Suomen työllisyysastetta, taloudellista huoltosuhdetta ja tuottavuutta, työelämän ja korkeakoulujen laatua, monimuotoisuutta ja kansainvä-

lisyyttä sekä yritysten ja TKI-toiminnan kasvua, kansainvälistymistä ja uudistumista sekä investointien saamista Suomeen. Ohjelma kattaa osaajien houkuttelun, rekrytoinnin, asettautumisen, integroitumisen ja maakuvatyön toimenpiteet.

Ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen kokonaisuudistus on käynnistetty tavoitteena keskimäärin yhden kuukauden käsittelyaika kaikille työ- ja opiskeluperusteisille oleskeluluville. Lisäksi erityisasiantuntijoille ja startup-yrittäjille sekä heidän perheenjäsenilleen luodaan niin sanottu pikakaista. Kokonaisuudistukseen sisältyy myös ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön torjunta.

Valmisteluvaiheessa olevalla kansainvälisen rekrytoinnin mallilla tuetaan erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten valmiuksia kansainvälisten osaajien palkkaamiseen. Mallin tavoitteena on lisätä kansainvälisen rekrytoinnin määrää ja laatua, eettisen rekrytoinnin näkökulma huomioon. Mallin kehittämistyöhön sisältyy kansainvälisen osaavan työvoiman kysynnän ja tarjonnan tietomallin rakentaminen. Tietomallin avulla parannetaan kansainvälisten osaajien rekrytointiin liittyvien yrityspalveluiden kohdentumista. Tekoälyteknologioita ja data-analytiikkaa hyödyntämällä on mahdollista tehostaa työvoiman tarjonnan ja kysynnän tunnistamista ja kohtaantoa poikkeihallinnollisesti, etenkin TE-hallintoa ja Team Finland -verkostoa hyödyntäen. Tavoitteena on tarjota suomalaisille työnantajille kilpailuetua kansainvälisten osaajien rekrytoinnissa.

Kansainvälisten osaajien ja heidän perheenjäsentensä maahantuloa ja integroitumista voidaan tukea asettautumispalveluilla. Asettautumispalvelujen kehittämisellä tähdätään erityisesti sujuvan maahantulon varmistamiseen, alkuvaiheen palvelujen saatavuuteen ja puolisoiden työllistymisen tukemiseen.

Helsingissä 14. tammikuuta 2021

Työministeri Tuula Haatainen